

PL 6 Karpatský oblouk - ŘEŠENÍ

Tematický blok č. 2 Geomorfologie Beskyd, téma č. 2 Karpatský oblouk

Vyzkoušejte si, kolik už toho víte o vzniku Beskyd. Pokud si nebudete odpovědi jistí nebo ji nebudete znát, **můžete ji vyhledat** v části expozice URSUS centra nazvané „Beskydy – hory zrozené z moře“. Otevřete dvířka a znovu pronikněte do tajemství vzniku našich hor.

Vyučující si připraví pro každou skupinu 16 kartiček a čtvercové pole s čísly z přílohy níže.

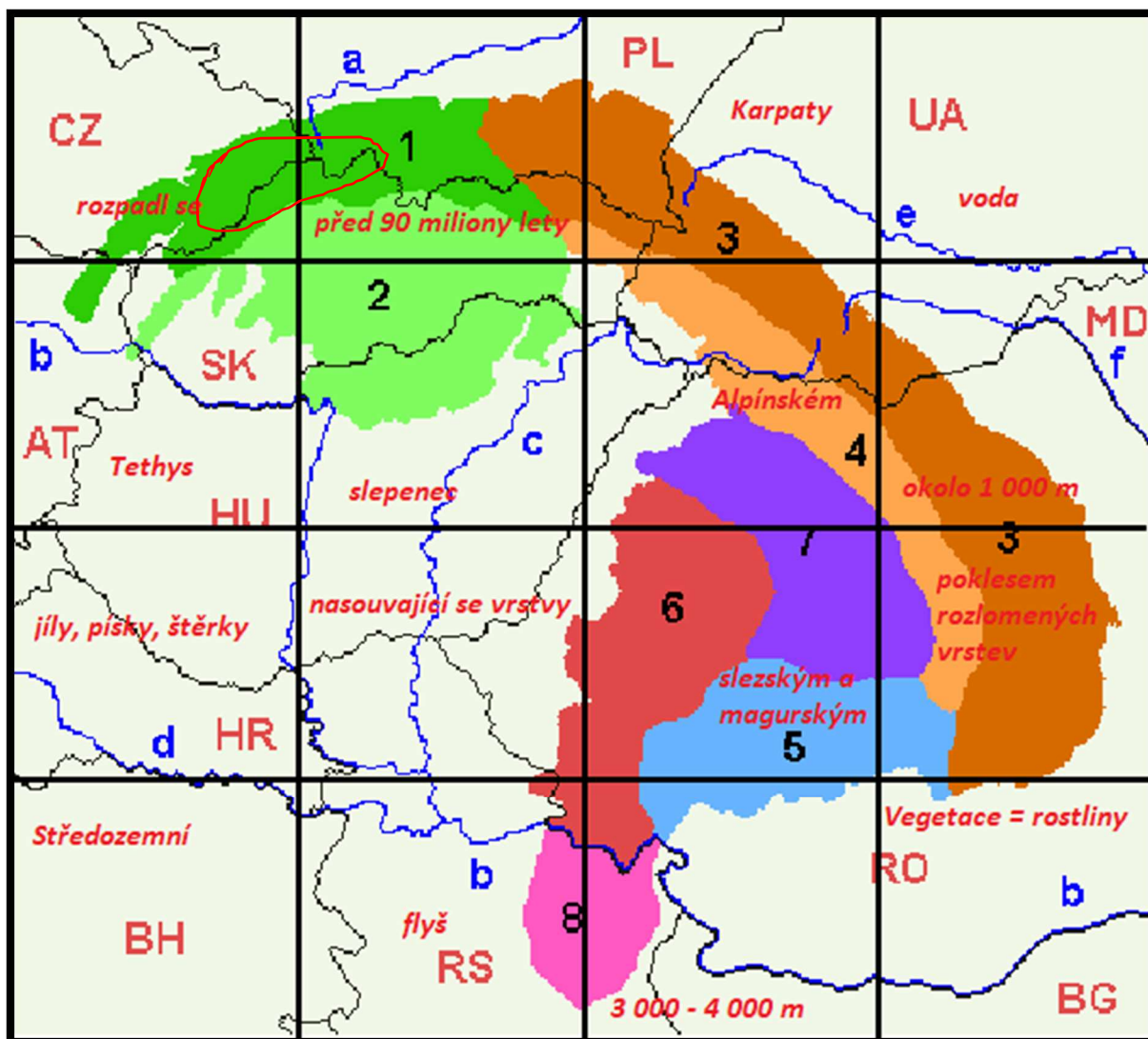
A) **Rozložte** před sebou **kartičky** s částmi mapy, které dostanete od učitele. Přečtete si otázky 1–16, které jsou napsány níže. **Vyhledejte odpovědi** na kartičkách. **Odpovědi запиšte** na řádky vedle otázek. **Umístěte kartičky** do čtvercového pole k číslům otázek, na které odpovídají.

Pokud správně položíte všechny kartičky, dostanete mapu Karpatského oblouku, do kterého Beskydy patří.

1. Co se dělo s prakontinentem Pangea ve druhohorách? _____ *rozpadl se* _____
2. Jak se nazýval oceán, který postupně pronikal mezi Evropskou a Africkou kontinentální deskou? _____ *Tethys* _____
3. Které usazeniny se ukládaly na jeho dně? _____ *jíly, písky, štěrky* _____
4. Které moře je posledním pozůstatkem praooceánu Tethys? _____ *Středozemní* _____
5. Kdy se začaly usazeniny ze dna zvedat? _____ *před 90 miliony lety* _____
6. Která hornina vznikla ze štěrku? _____ *slepenec* _____
7. Co jsou příkrovy? _____ *nasouvající se vrstvy* _____
8. Jak se nazývá mnohonásobné střídání vrstev usazených hornin? _____ *flyš* _____
9. Součástí kterého horského pásma jsou Beskydy? _____ *Karpaty* _____
10. Při kterém vrásnění Karpaty vznikly? _____ *Alpínském* _____
11. Kterými příkrovy (vrstvami) jsou tvořeny Beskydy? _____ *slezským a magurským* _____
12. Jakých nejvyšších výšek dosahovaly Beskydy v minulosti? _____ *3 000 m – 4 000 m* _____
13. Který živel měl největší vliv na snižování jejich nadmořské výšky – jejich rozpad? _____ *voda* _____
14. Jakých výšek dosahují vrcholky Beskyd dnes? _____ *okolo 1 000 m* _____
15. Jak vznikla Jablunkovská brázda? _____ *poklesem rozlomených vrstev* _____
16. Co zpomaluje zvětrávání a odnos půdy? _____ *vegetace = rostliny* _____

Mapa Karpatského oblouku sestavená z kartiček:

B) V sestavené mapě Karpatského oblouku **najděte místo, kde se nachází Beskydy**. Z legendy mapy v rámečku níže **zjistěte**, jak se tato **část Karpat** nazývá, a barevně ji v legendě **vyznačte**.

Legenda mapy Karpatského oblouku:

Hlavní části Karpat

1. Vnější Západní Karpaty	5. Jižní Karpaty
2. Vnitřní Západní Karpaty	6. Rumunské Západní Karpaty
3. Vnější Východní Karpaty	7. Transylvánská vysočina
4. Vnitřní Východní Karpaty	8. Srbské Karpaty

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

C) **Vyhledejte**, do kterých evropských států zasahuje Karpatský oblouk. **Napište** jejich český název k anglické zkratce. Pomůže vám **srovnání mapy** složené z kartiček s mapou níže (obrázek 1).

CZ - _____ **Česko** _____ RO - _____ **Rumunsko** _____
PL - _____ **Polsko** _____ SK - _____ **Slovensko** _____
AT - _____ **Rakousko** _____ HU - _____ **Maďarsko** _____
UA - _____ **Ukrajina** _____ RS - _____ **Srbsko** _____

Obrázek 1

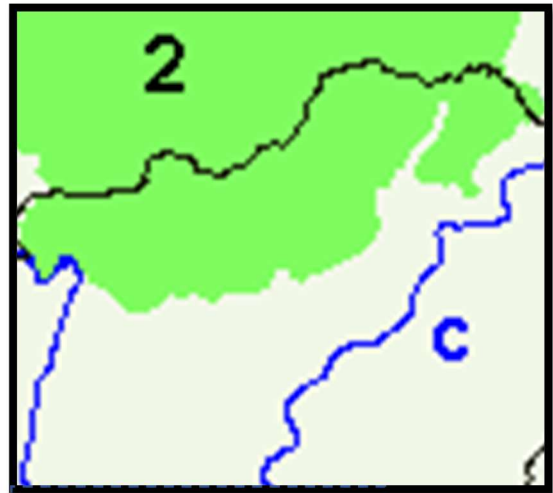
Příloha (níže): pracovní karty (s.4-6) a pracovní čtvercové pole (s.7-10)

- 1. Pracovní karty s částmi mapy a slovní nápovědou zalaminujte a poté vystříhněte*
- 2. Části pracovního čtvercového pole vystříhněte, pole sestavte podle vzoru a zalaminujte*

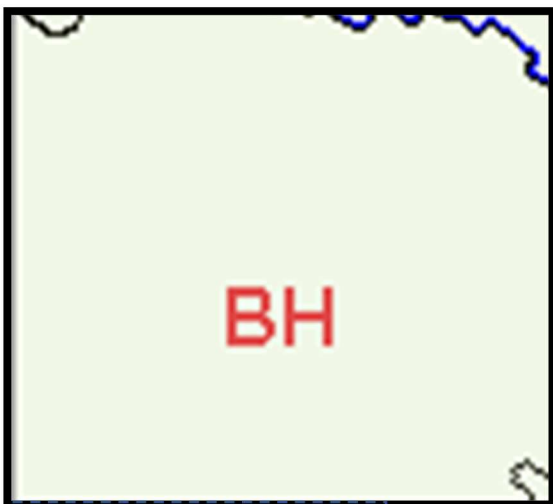
Tethys

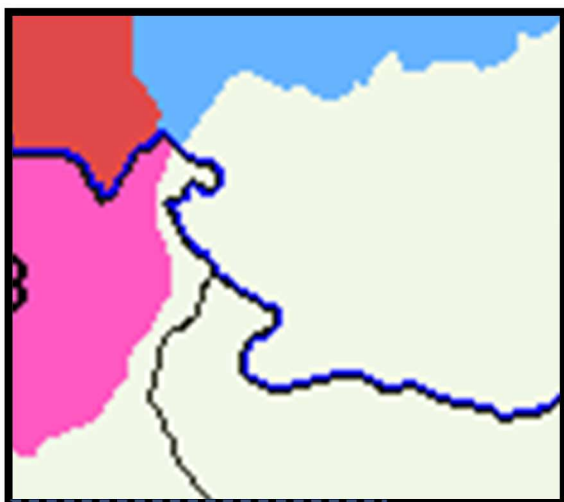
slepenec

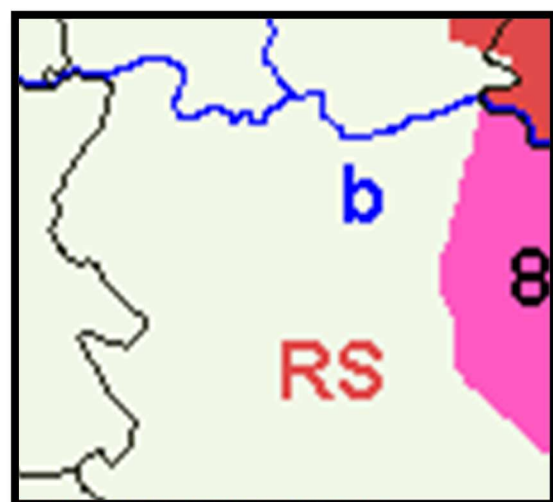
jíly, písky, štěrky

Středozevní

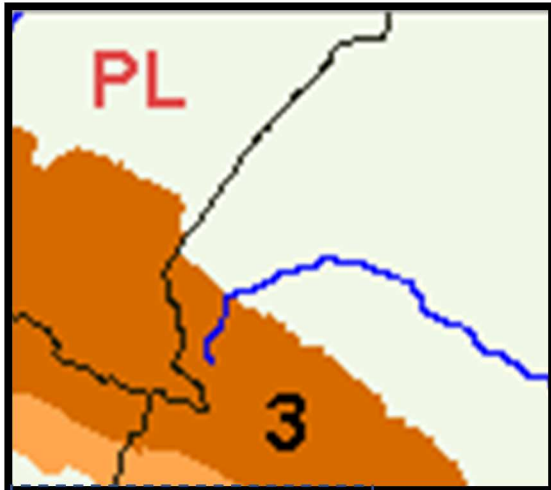

3 000 m – 4 000 m

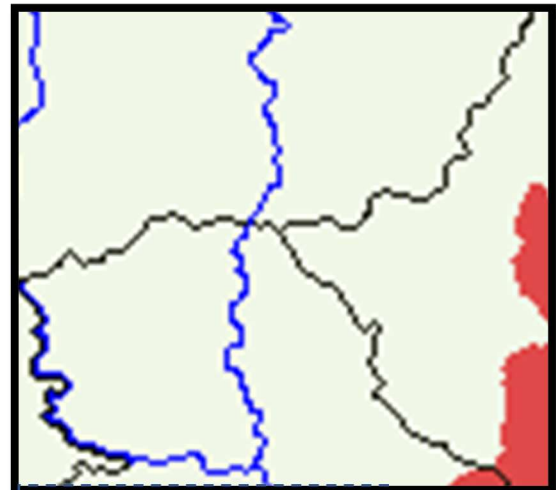

flyš

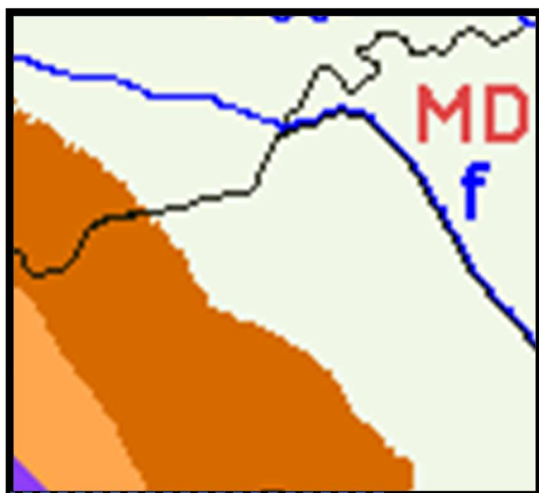

Karpáty

nasouvající se vrstvy

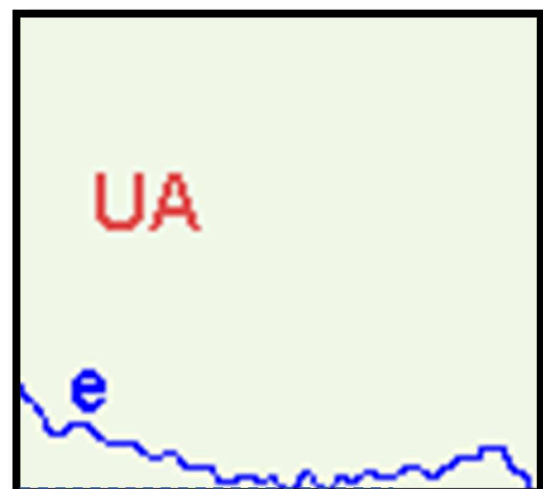
okolo 1 000 m

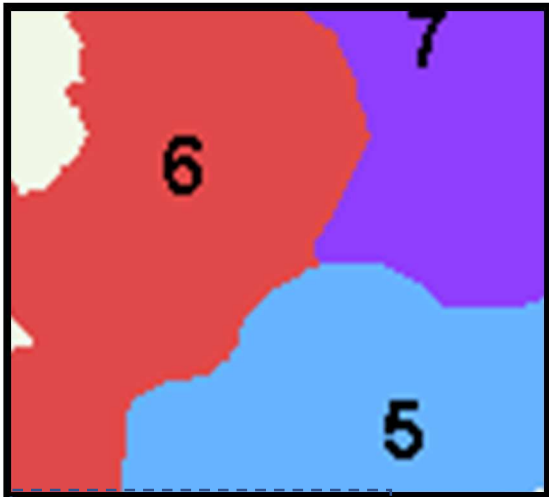
poklesem rozlomených vrstev

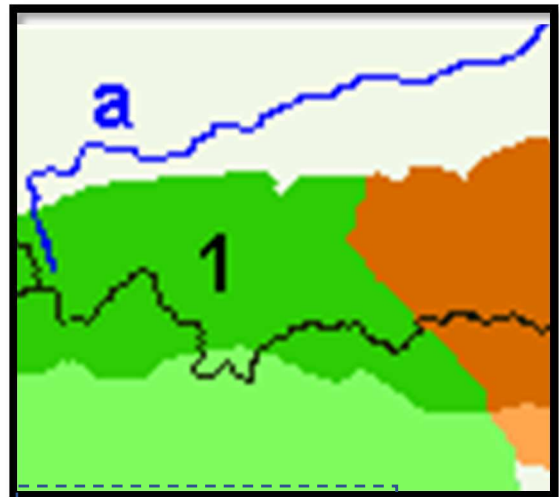
vegetace = rostliny

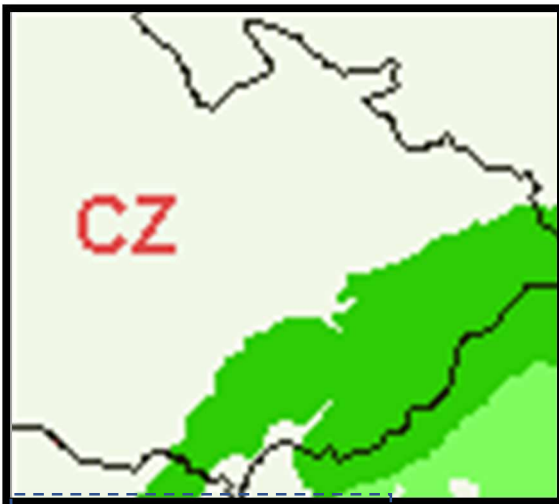
voda

slezským a magurským

před 90 miliony lety

rozpadl se

Alpinském

Vzor:

1	5	9	13
2	6	10	14
3	7	11	15
4	8	12	16

1.	5.
2.	6.

3.	7.
4.	8.

9.	13.
10.	14.

11.	15.
12.	16.

